

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto K 20.—
» pol leta » 11.—
» četrt » » 6.—
» 1 mesec » 2.—
za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

5814

Licejska knjižnica

Ljubljana

50 v. med
cm. vsakokrat,
Za posiljanje se
plačuje poštne
— Za male
30 v. za mesec,
vsakokrat,
5 v. za
K posebej
priložiti znamko.
na se pošilja po naslov:
Upravništvo lista »Mir«,
Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 30. oktobra 1920.

Št. 68

Redni občni zbor

Slovenskega šolskega društva za Koroško

se vrši

v nedeljo dne 15. novembra 1920
ob 2. uri popoldne

v Št. Jakobu v Rožu
v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora.
2. Volitev novega odbora.
3. Volitev novih pregledovalcev računov in razsodnikov.
4. Slučajnosti.

Ako ne bi bilo ob določeni uri navzočih zadostno število članov, se vrši eno uro pozneje nov občni zbor brez ozira na število udeležencev.

Predsednik.

XXV. letni občni zbor

„Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“

se vrši

v nedeljo dne 15. novembra 1920
ob 5. uri popoldne

v Št. Jakobu v Rožu
v Narodnem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo vodstva in odbora.
2. Volitev novega odbora.
3. Slučajnosti.

Polnoštevilne udeležbe prosi

odbor.

Za Koroško.

Slovenija Koroške ni pozabila. Sedaj so se združile vse politične stranke ter na svojem zborovanju v Mariboru izdale sledeči oklic:

Osvobodimo Koroško!

Maribor, 25. oktobra.

Bati se je, da dobi ogabna falzifikacija na Koroškem sankcije vevlasti! Plebiscit je falzifikat ter nasprotuje naredbam plebiscitne komisije v Celovcu, besedilu in duhu mirovne pogodbe. Plebiscit je falzifikat, ker so agenti Nemške Avstrije z utihotapljanjem neupravičenih nemških volilcev, z najboljšežnejšim kupovanjem glasov, z grožnjami, z varanjem ljudstva, z raznimi nasilnostmi, z goljufijami na dan plebiscita potvorili pravi izraz ljudske volje. Apeliramo zato v prvi vrsti na čut pravičnosti in svobode, ki diči ameriški, angleški in francoski narod, v trdni nadi, da ti narodi take krivice ne bodo nikdar odobrili! Vendar pa ne moremo čakati, da bi šele zgodo-

vina popravila krivico in strmoglavila diplomatske zaščitnike tega svetovnega škandala. Mi hočemo takoj in z vso silo svojega naroda in državnega prava storiti vse, da osvobodimo zopet zibelko slovenskega naroda in zaščitimo severne narodne meje Jugoslavije! Strnimo torej vse svoje moči v eno nepremagljivo in vedno delavno narodno falango! V to svrhu naj se osnujejo v vsakem kraju Jugoslavije takoj koroški odbori z edinim programom: „Vsi in vse za odrešenje Koroške!“ Dne 29. ali 31. oktobra ali 1. novembra naj se vršijo po vsej državi manifestacijski shodi. Na teh shodih naj se pozove vlada v Beogradu: 1. da nikakor ne prizna plebiscita; 2. da zahteva z vso energijo revizijo celega plebiscitnega vprašanja; 3. da naj se prekinejo zaradi dokazanih goljufij od strani nemške koroške in centralne avstrijske oblasti vse politične in gospodarske zveze z Nemško Avstrijo ter odpravi vsa dobava živeža, dokler Nemška Avstrija ne pristane na revizijo plebiscitnega vprašanja in dokler ne da zadostne garancije za popolno ravnopravnost celotnega slovenskega naroda v vseh krajih na Koroškem; 4. naj odstrani iz naše države vse protidržavne elemente in tuje podanike v svrhu, da se zasigura kruh in dom našim beguncem iz odvetega ozemlja. Vse jugoslovanske politične stranke se pozivajo, da sprejmejo načela, izražena v tem proglasu, v svoj program. Podrobne informacije in potrebnih podatkov daje Jugoslovanska Matica v Mariboru.

Zastopniki vseh političnih strank v Mariboru.

Princ Borghese, Tirolska in Koroška.

Princ Borghese objavlja v milanskem listu „Corriere della Sera“ zanimiv članek, v katerem zagovarja priklopitev južne Tirolske k Italiji in zavrača nemške ugovore proti temu in posebno predlog, naj ljudstvo samo odločuje. V tem članku opisuje Trentince, ki znajo še italijanski jezik, a so odrekli Italiji ljubezen. Piše:

„To je skromno ljudstvo, navajeno na delo, brez obzorja, uđinjeno nemškemu gospodiču, pod vplivom duhovnika, ljudskega učitelja in sodnika, ki govori le nemški; skozi desetletja in stoletja vzgojevano v to, da se klanja pred vsako avtoriteto, ki se smatra za nesmrtno. Kako moremo zahtevati, da bi nas to ljudstvo ob prvem našem pojavu spréjelo z odprtimi rokami?!“

Gotovo je, da se takega prizora, ko sin odklanja mater v nje lastnem jeziku, ne more prenašati. Treba rešiti duše Italijanov. A kako naj jih rešimo, dokler verujejo, da svoje izdelke morejo prodajati edino le Nemcem?! Predvsem pa, dokler mislijo, da bi bila republika ob zgornji Adiži raj vseh privilegijev, začeni pri oproščenju od vojaške službe, in da Nemci so in ostanejo gospodarji.“

Nato zavrača princ Borghese nemško zahtevo o samoodločbi tako-le:

„Kako morejo Nemci govoriti o samoodločbi, ko so ljudstvo tako otopili in zbegali?! Naj d-puste le, da bodo Italijani iz Branzola in Ladini iz Gardena združeni z Italijo le toliko let, koli-

kor stoletij so bili sužnji Nemcev! Tedaj šele — zaključuje Borghese — bomo čuli njihovo voljo!“

Obrnimo vse te Borghesove besede in posebno ta stavek na Koroško. Naj bi pustili, da bi bili koroški Slovenci združeni z nami le toliko let, kolikor stoletij so jim ubijali Nemci čut za skupno domovino — potem naj bi se vršil plebiscit.

Čudno je, da pozna vsak pravico samo zase. V istih razmerah so živeli koroški Slovenci kot tirolski Italijani, isti bič je žvižgal nad njimi, ista peta jih je tlačila. In vendar so priznali naš plebiscit kot pravično sredstvo in se je z italijanske strani storilo vse, da je poteklo glasovanje v prilog Nemcem, na južnem Tirolskem pa smatrajo plebiscit za krivičen. In zopet smatrajo plebiscit na Koroškem za pravičen, a za Goriško je zopet — po mnenju Italijanov, nedopusten. Strašna logika je to, usodna za narode in za človeštvo. Borghese pa je s svojimi besedami obsojil tudi vse antantino početje v koroškem vprašanju.

Vladno pojasnilo o Koroški.

Na vprašanje poslanca Gjuro Džamonije o izidu plebiscita na Koroškem je predsednik ministrskega sveta dal nastopni odgovor: 1. Plebiscit v coni A je bil izvršen 10. oktobra na podlagi člena 50. st. germainske mirovne pogodbe. Po glasovanju izvedena proklamacija plebiscitne komisije je bila nastopna: Za nas 15.278 glasov, za Avstrijo 22.025. 2. Sodeč po gotovih izjavah ob koncu glasovanja, je pretila nevarnost našim rojakom, vsled česar je naš delegat izdal naredbo četam, naj vkorakajo v cono A. 3. Za tem je plebiscitna komisija sklenila in zahtevala, naj izročimo upravo na podlagi st. germainske pogodbe, kar je kraljevska vlada odredila. To je bilo nekoliko dni pred korakom, ki so ga storili pri naši vladi zastopniki Anglije, Francije in Italije v smislu zahtev komisije. 4. Naš delegat je vložil protest proti zlorabam, storjenih v coni A, s katerimi se tudi objasnjuje tak izid plebiscita. 5. Naša vojska ima evakuirati cono, ker je konferenca poslanikov dala zagotovilo, da bo mir in red v coni A vzdrževala plebiscitna komisija kakor tudi, da je v stanu, upravljati jo. 6. Priznanje plebiscita, izvršenega na podlagi člena 50. st. germainske mirovne pogodbe, je naša dolžnost, ker to zahteva čast podpisa, ki je bil izvršen na tej pogodbi.

Pod nemško vlado.

Nemška nasilstva na Koroškem se od dne do dne množijo. Kljub temu, da je plebiscitna komisija izdala razglas, v katerem se poudarja, da se ne sme delati krivica onim, ki so glasovali za Jugoslavijo, so sovražnosti na Koroškem še vedno v plamenu. Korošci, večinoma fantje, ki so prostovoljno opravljali orožniško službo, se pritožujejo, da so jim folksverovci in druga nemška drhal pretili, da jih takoj po plebiscitu umore.

Tudi sicer teror narašča. V Reberci (velikovški okraj), kjer je tovarna celuloze, so zagro-

zili nemčurski soc.-dem. delavci našim delavcem, da jim pomečejo vse premičnine na cesto, ako se do petka (22. t. m.) ne izsele. 15 let starega fanta je udaril Ivan Kuster, predsednik soc. demokratov v Železni Kapli, z gorjačo po glavi, da je fant padel 6 metrov globoko. 18 let staro dekle so postavili na glavo, zasramovali so jo ter jo hoteli vreči v stroj. In takih slučajev je še več.

Grof Thurn je takoj po plebiscitu odpustil vse ljudi, ki so glasovali za Jugoslavijo.

Ker se slučajni surovosti in nasilstva dosledno ponavljajo, opozarjamo vlado, naj takoj nastopi in naj se zavzame za zaščito našega življa, ki je padel pod Avstrijo. Avstrija mora Korošcem naše narodnosti dati jamstva za popolnoma varno življenje. Dokler se to ne zgodi, dokler ne bodo slovenski Korošci enakopravni z Nemci, dokler ne dobijo povsod svojih šol, naj pokaže naša vlada Nemški Avstriji zobe in če je treba, naj seže po represalijah trgovskega značaja, kar bo Avstrijo še najprej izpametovalo. Mi zahtevamo za naš živelj na Koroškem popolno zaščito. Dolžnost naše vlade je, da to zahtevo izvede, ker je ta izvedba popolnoma mogoča.

Politični pregled.

Naša država.

Pred pogajanj z Italijo.

Naša vlada je prejela od italijanske vlade poziv za neposredna pogajanja o jadranskem vprašanju, ki naj bi se pričela prve dni novembra. Naša vlada je že preje naznanila italijanski vladi, da pri pogajanjih ne namerava razpravljati o črnogorskem vprašanju, ker smatra to vprašanje za rešeno s priklopitvijo Črne gore h kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tudi v albanskem vprašanju zahteva beograjska vlada različne pogoje. Na te pogoje je baje italijanska vlada že pristala. Vendar pa izgledi za povoljen potek pogajanj niso posebno dobri, ker bi bil nov italijanski predlog nesprijemljiv (baje zahteva Italija neodvisnost Reke, teritorijalno zvezo z Italijo ter otoka Čres in Vis, v Sloveniji in Istri pa bi zahtevala meje, določene v londonskem paktu). Upanje v začetek pogajanj se je vsled tega zopet precej zmanjšalo.

Izpremembe v finančnem zakonu.

Takozvana trošarina, davek na različne pridelke, katero je pred kratkim vpeljal finančni minister, se je po novejši naredbi zelo omilila. Po teh izpremembah bodo davek na vino plačevali samo konsumenti. Trošarina na mošt od sadja se popolnoma odpravi. Žganjekuha bo prosta do 6 izlivov v malih, in do 6 izlivov v velikih kotlih. Zemljiški davek se zniža povsod od 4 kratnega iznosa na trikratni iznos. Eksistenčni minimum se določi na letnih 4800 kron. Od električnih žarnic izpod 10 sveč se ne plača ničesar. Od olja se trošarina ne plača ter se tudi ukine davek na kvas. Zakon o posebnih davčnih povišanjih v Sloveniji se ukine. Najvišje finančno sodišče za Hrvatsko, Dalmacijo in Slovenijo bo v Zagrebu.

Mala antanta se širi.

Poljski zunanji minister Sapieha je bil v Pragi, kjer se je razgovarjal s češkoslovaškim zunanjim ministrom Benešom radi pristopa Poljske k mali antanti. Tudi romunski zunanji minister Jonescu se mudi te dni v Varšavi. Kakor vse kaže, dobiva ideja male antante vedno več tal, kar je za mir v Srednji Evropi velikega pomena.

Avstrijska republika.

Ker so pri zadnjih državnozborskih volitvah v Nemški Avstriji dobili večino krščanski socialci, se bo kurz avstrijske politike najbrž spremenil v prilog Habsburžanov. Za mesto zveznega predsednika bo izvoljen, kakor se domneva, sedanji štajerski deželni glavar dr. Rintelen.

Grški kralj umrl.

Grškega kralja Konstantina je ugrizla na sprehodu po svojih nasadih opica, rana se je zastrupila in vzlic hitri zdravniški pomoči je kralj umrl.

Naš regent se je v spremstvu vojnega ministra Jovanovića odpeljal v Atene k pogrebu.

Ker se nahaja kraljev brat Pavel v inozemstvu, bo parlament izvolil novega regenta. Domneva se, da bo za regenta izvoljen Zaimis ali Konduriotis.

Dnevne vesti.

28. oktober, dan osvoboditve avstrijskih Slovanov izpod habsburško-nemškega jarma, se je obhajal po vsi Jugoslaviji slovesno.

Jugoslovanska krona je sedaj po uradnem kurzu vredna tri nemško-avstrijske krone. Pozor torej, da vas ne ogoljufajo!

Prevalje. V našem malem kraju je postalo zadnje dni zelo živahno. Begunci iz bivše cone A, uradniki, učitelji, pa tudi drugi, kojim se življenje pod „svobodno“ avstrijsko republiko ne zdi posebno mikavno, prihajajo k nam in odtod dalje proti jugu. Kot izgleda, si nihče ne želi posebno nemških dobrot!

Ekspozitura dosedanjega okrajnega glavarstva Velikovec se nastani v Guštanju; na Prevaljah uraduje začasno v občinski hiši. Stranke iz Mežiške doline se lahko tu zglašajo. Tudi davčni urad bo v Guštanju.

V Borovljah se že kesajo. Te dni so hoteli puškarski mojstri v Borovljah izplačati svoje delavce v sedaj na Koroškem veljavni avstrijski valuti. Delavci so proti temu energično protestirali in zahtevali, da se jim izplača v jugoslovanski valuti. Znano je, da so vsi delavci pri plebiscitu glasovali kot pristaši socialno-demokratske stranke za Avstrijo. Sedaj seveda izjavljajo, da so se dali speljati na led in preklinjajo avstrijske agitatorje.

Izključen je bil na poljedelski visoki šoli na Dunaju kot slušatelj koroški rojak iz Št. Jakoba v Rožu Gregor Sitar vsled denunciacije koroškega „Heimatdiensta“, da je agitiral za Jugoslavijo. Nemška nestrpnost se zopet oživlja.

Da se razumemo! Nekateri nemški listi poročajo, da je pri takozvanem „Heimatfestu“ v Celovcu bila navzoča tudi deputacija Nemcev (nemškutarjev!) iz Mežiške doline s črnimi flori. Brez ozira na to, da je tako ravnanje veleizdaja in spada pod kazenski zakon, bi svetovali vsem, ki so se udeležili te slavnosti v Celovcu, da bi naj kar tam ostali pri svojih bratih v nemško-avstrijskem raju! Führt Gott!

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, proš v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Kupim posestvo

z večjim dorašenim smrekovim gozdom, žago ali mlin, restavracijo ali boljšo gostilno, eno dobro ohranjeno parno lokomobilno in en polnojarmenik (Vollgatter). Pismene ponudbe z natančnim popisom in ceno je poslati na **Andrej Marino, Gomilsko pri Celju**.

Službo organista in cerkovnika

odda

župnijski urad v jugoslov. delu Koroške.

Dotične pismene oglase sprejema iz prijaznosti Upravništvo „Mira“.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Borovljah

vabi vse svoje člane na

izredni občni zbor

ki se ima vršiti

dne 7. novembra 1920, ob 3. uri popoldne, v uradnem prostoru.

Dnevni red:

Naše stališče k položaju, eventuelno vprašanje likvidacije.

Načelstvo.

Naprodaj:

Trgovina in gostilna z inventarjem, 4 orali zemlje, pri farni cerkvi, se proda za 200.000 kron. Več pove **Ivan Drogenik**, gostilničar, **Poljčane**.

Jako lepo posestvo

srednje velikosti v Marenbergu (Slovenija) se menja za tako posestvo na Koroškem ali pa v Nemški Avstriji. Ponudbe na upravništvo „Mir-a“.

Primešaj krmi Mastin!

V zmislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izpročil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietetično sredstvo **Mastin**, redilni prašek za prašice in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. — Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane K 50.— in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaj; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 15.—.

Lekarnar Trnkoci

v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Pohišstvo

iz trdega kakor tudi mehkega lesa

je poceni naprodaj.

Mehanično mizarstvo Lovro Mačič, Prevalje.

DANICA krema za čevlje

čisti, lika in konservira usnje.

Proizvaja:

„SLAVIA“ tvornica kemičnih proizvodov d. d.

Zagreb

Ilica 213.

Brzjavni: „CEMIA“.

Telefon 5—46.